

Vergaderjaar 2019-2020

31 066

Belastingdienst

Nr. 687

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG
Vastgesteld 4 augustus 2020

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de staatssecretaris van Financiën over de brief van 14 april 2020 over antwoord op vraag van het lid Bruins, gesteld tijdens het Algemeen Overleg Belastingdienst van 4 maart 2020, over het gebruik van eHerkenning (Kamerstuk 31 066, nr. 619) en over de brief van 24 april 2020 toegezonden brief inzake ‘Wettelijke basis van eHerkenning’ (Kamerstuk 31 066, nr. 625).

De vragen en opmerkingen zijn op 14 mei 2020 aan de staatssecretaris van Financiën voorgelegd. Bij brief van 10 juli 2020 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

Adjunct-griffier van de commissie,
Freriks

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief over het gebruik van eHerkenning en de brief over de wettelijke basis van eHerkenning. Deze leden willen zich nogmaals uitspreken tegen het moeten betalen voor het kunnen doen van belastingaangifte. Dit is in lijn met het algemeen overleg over de Belastingdienst van 4 maart 2020 waar de aanwezige fracties zich unaniem hebben uitgesproken tegen een betaling voor het kunnen doen van belastingaangifte¹. Deze leden kijken uit naar de aangekondigde brief over de uitwerking van de verschillende scenario's en een vergelijking met omringende landen zoals toegezegd aan het lid Lodders tijdens het algemeen overleg over de Belastingdienst op 4 maart 2020 en de kosten van het

¹ Kamerstuk 31 066, nr. 622.

doen van aangifte met eHerkenning². Deze leden hebben over de brieven over het gebruik van eHerkenning en de wettelijke basis nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat belastingplichtigen die geen gebruik maken van software, een intermediair of eHerkenning via een formulier een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting (Vpb) kunnen aanvragen. Kan de staatssecretaris bevestigen dat dit formulier voor iedere belastingplichtige voor de Vpb beschikbaar is die geen gebruik maakt van software, een intermediair of eHerkenning? Waarom heeft de staatssecretaris gekozen voor een formulier in plaats van het langer in stand houden van het ondernemersportaal bij de Belastingdienst voor juist die ondernemers die geen eHerkenning hebben zeker ook omdat eHerkenning voor de aangifte omzetbelasting nog niet verplicht is en ondernemers hiervoor nog wel gebruik kunnen maken van het oude portaal? Gezien het feit dat de Kamer zich unaniem heeft uitgesproken tegen het moeten betalen voor het doen van aangifte gaan deze leden ervan uit dat ook voor het doen van aangifte omzetbelasting het gebruik van eHerkenning niet verplicht zal worden. Deze leden ontvangen hiervan graag een bevestiging van de staatssecretaris.

De leden van de VVD-fractie vragen of ondernemers ook actief worden gewezen op het bestaan van dit formulier. Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke manier? De leden van de VVD-fractie vragen naar de toekomstige beschikbaarheid van dit formulier. Kunnen ondernemers ook volgend jaar van dit formulier gebruik maken voor hun voorlopige aanslag? Graag een toelichting.

De leden van de VVD-fractie vragen of ook bedrijven die niet staan ingeschreven in het handelsregister van het aparte formulier gebruik kunnen maken. In de brief van 3 maart over de aanschafkosten eHerkenning³ is een aantal van 350 rechtspersonen genoemd die niet in het handelsregister staan maar wel (nog) aangifteverplichtingen (Vpb) hebben. De Belastingdienst zou deze 350 rechtspersonen in de weken na 3 maart benaderen. Deze leden hebben verschillende signalen ontvangen van ondernemingen die in 2019 zijn uitgeschreven uit het handelsregister maar nog wel over 2019 Vpb-aangifte moeten doen en

² Kamerstuk 31 066, nrs. 622 en 625

³ Kamerstuk 34 972, nr. 44

in de afgelopen periode niet zijn benaderd door de Belastingdienst. Deze leden vragen de staatssecretaris ervoor zorg te dragen dat voor alle rechtspersonen die niet (meer) in het handelsregister staan een passende oplossing wordt gevonden zonder dat deze voor een eenmalige aangifte meteen eHerkenning of software moeten aanschaffen of een intermediair moeten inhuren. Op welke manier is de staatssecretaris voornemens hier de zorg voor te dragen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

Met interesse hebben de leden van de PVV-fractie kennisgenomen van de brieven van de staatssecretaris van Financiën van 14 april 2020 respectievelijk 24 april 2020 over eHerkenning.

De leden van de PVV-fractie hebben de veiligheid van personen en daarmee tevens rechtspersonen hoog in het vaandel staan. De leden van de PVV-fractie achten dan ook dat een secure en goed beveiligde internetomgeving bijdraagt aan het vertrouwen van belastingplichtigen in de overheid.

Het is echter teleurstellend dat de EU ons regels oplegt omtrent veiligheidsniveau's. In Nederland zijn wij met onze kennis prima in staat een eigen veilige internetomgeving te ontwikkelen.

Helaas moeten de leden van de PVV-fractie constateren dat er in brieven nog niet wordt ingegaan op kosten van het doen van aangifte, de vergelijking met omringende landen en welke alternatieve scenario's er zijn.

Zeker nu veel rechtspersonen zich deze maand gaan opmaken voor het doen van de aangifte Vpb 2019 zullen veel belastingplichtigen tot de conclusie komen dat ze nog niet beschikken over het eHerkenningsmiddel.

Daarnaast zullen ze tot de conclusie komen dat uitstel vragen inzake de vennootschapsbelasting eveneens niet mogelijk is zonder eHerkenning. Met als gevolg dat veel belastingplichtigen, volgens de leden van de PVV-fractie, deze maand nodeloos kosten gaan maken voor het doen van hun belastingaangifte, een en ander nog afgezien van de tijd die belastingplichtigen moeten steken in het aanvragen van eHerkenning.

Een en ander brengt de leden van de PVV-fractie tot de volgende vragen en opmerkingen.

Waarom is er niet voor gekozen om vanuit de overheid rechtspersonen, vergelijkbaar met DigiD, een kosteloze inlogmogelijkheid te geven?

Hierbij merken de leden van de PVV-fractie op dat we de antwoorden van de minister van Binnenlandse Zaken

en Koninkrijksrelaties te kort door de bocht vinden.⁴ Dat het opzetten van een eHerkenningssysteem geld kost, ligt voor de hand. En dat er bij, om en nabij, 400 overheidsorganisaties ingelogd kan worden, lijkt eerder een voordeel voor de overheid dan voor de belastingplichtige. Bovendien kunnen particulieren met DigiD eveneens bij legio overheidsorganisaties terecht zonder dat zij hoeven te beschikken over een (betaald) abonnement.

De leden van de PVV-fractie vragen waarom rechtspersonen niet minimaal één alternatieve kosteloze inlogmogelijkheid hebben, bijvoorbeeld via het *Oude Portaal*, totdat de discussie omtrent eHerkenning beslecht is.

Overweegt de staatssecretaris in dit kader om de uitgefaseerde ‘DigiD voor bedrijven’ te herintroduceren?

Het eHerkenningsmiddel is in beginsel persoonsgebonden net als een DigiD. Waarom is het niet mogelijk voor een directeur-groootaandeelhouder (hierna: dga) om bij de Belastingdienst (ten behoeve van een aangifte voor een rechtspersoon) in te loggen met zijn DigiD en waarom kan een ondernemer (met bijvoorbeeld een eenmanszaak) wel kiezen tussen DigiD en eHerkenning?

Is een DigiD niet veilig (genoeg), voldoet een DigiD niet aan het beveiligingsniveau «substantieel»?

Liggen er plannen bij de overheid om de met DigiD samenhangende kosten door te berekenen naar de Nederlandse burger?

De brief van 24 april 2020 bevat de navolgende passage: *‘Met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020 is de Regeling EBV in overeenstemming gebracht met de gestelde nadere eis over verplicht gebruik van inlogmiddelen die gelet op de eIDAS-verordening voldoen aan beveiligingsniveau «substantieel» (niveau 3).’*

Hoewel het hier niet direct belastingheffing (art. 104 GW) betreft, dwingt de terugwerkende kracht belastingplichtigen om tegen betaling een abonnement aan te schaffen bij een commerciële partij om aan haar wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. De leden van de PVV-fractie vragen zich af of hier niet het legaliteitsbeginsel in het geding komt. Zou de staatssecretaris hierop willen reflecteren?

In het verlengde hiervan vragen de leden van de PVV-fractie zich af of het gelijkheidsbeginsel eveneens niet in

⁴ Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nrs. 1134 en 1120

het geding komt. De ene ondernemer (die met een eenmanszaak bijvoorbeeld) kan gewoon kosteloos inloggen middels DigiD en de andere ondernemer is verplicht zijn persoonlijke gegevens kenbaar te maken aan een commerciële partij om vervolgens tegen betaling een abonnement in het kader van eHerkenning aan te schaffen.

Zou de staatssecretaris nader willen ingaan op de vraag of het gelijkheidsbeginsel in deze niet wordt geschaad? Acht de staatssecretaris het wenselijk dat (gevoelige) privé gegevens en data tegen verplichte betaling in handen komen van commerciële partijen?

Welke waarborgen kan de staatssecretaris geven, dat die privacygevoelige gegevens in goede handen zijn bij deze partijen? Vindt er permanent toezicht plaats op deze partijen en zo ja, door wie wordt dit toezicht gehouden?

Zoals hierboven reeds is aangehaald is eHerkenning verweven met commerciële bedrijven. Het resultaat is dat belastingplichtigen nu niet meer, zonder eerst in contact te komen met een commercieel bedrijf, bij de Belastingdienst aan hun wettelijke verplichtingen kunnen voldoen.

Over het algemeen verrichten commerciële bedrijven hun werkzaamheden niet vanuit een altruïstisch motief, zo ook bij eHerkenning. Direct resultaat hiervan is dan ook dat belastingplichtigen gedurende de tijd dat hun rechtspersoon bestaat een betaald abonnement moeten afsluiten bij een commerciële aanbieder.

Indien bedrijven vrijwillig gebruik willen maken van eHerkenning in het private domein, omdat dat de communicatie met een aantal privé-instellingen eenvoudiger maakt, dan hebben de leden van de PVV-fractie daar in beginsel geen moeite mee. De kern is echter dat het op vrijblijvende basis dient te geschieden. Bij fiscale aangelegenheden en overige overheidsinstanties dient een rechtspersoon immer de mogelijkheid te hebben om kosteloos en veilig aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Gaat de staatssecretaris het mogelijk maken dat belastingplichtigen kosteloos toegang kunnen krijgen tot hun fiscale internetomgeving alsmede overige overheidsinstellingen waar eHerkenning noodzakelijk wordt geacht?

Zo ja, krijgen belastingplichtigen, die reeds een eHerkenningsabonnement hebben afgesloten (voor een, twee of 3 jaar), hun abonnementsgeld terug?

Gaat de staatssecretaris ervoor zorgen dat er een separate kosteloze eHerkenning komt voor enkel het publieke domein?

Tot slot, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorzag met een beperkt stelsel van erkende leveranciers onder andere marktwerking, gezonde concurrentie en verbeterende klantvriendelijkheid. De leden van de PVV-fractie voorzien echter, met een beperkt stelsel van leveranciers en een direct betrokken overheid, de mogelijkheid tot kartelvorming en derhalve geen prikkel voor de leveranciers om te concurreren op prijs, kwaliteit en aanbod.

Deelt de staatssecretaris de zorgen van de PVV-fractie met betrekking tot mogelijke kartelvorming nu slechts ZES bedrijven (d.d. 12 mei 2020 betreft het:

Digidentity, We-ID, QUOVadis, KPN, Z Login en Reconi) de gehele markt bedienen?

Heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) de huidige constructie omtrent eHerkenning beoordeeld?

Zo nee, is de staatssecretaris bereid om alsnog een beoordeling door de ACM te laten uitvoeren?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brieven van de staatssecretaris over de wettelijke basis van de verplichtstelling van eHerkenning en over de mogelijkheid om zonder eHerkenning de voorlopige aanslag te wijzigen.

Deze leden zijn niet gelukkig met de risico's, kosten en uitvoeringsproblemen met eHerkenning. Daarom vragen zij allereerst of de staatssecretaris kan bevestigen dat DigiD, na het inscannen van het identiteitsdocument, betrouwbaarheidsniveau 3 heeft en dus via een app gebruikt zou kunnen worden. Verder vragen zij de staatssecretaris op welk moment het besluit genomen is om eHerkenning te verplichten en op welk moment het besluit genomen is om het oude portaal te sluiten.

In het vervolg van dit schriftelijk overleg zullen de leden van de CDA-fractie zich echter beperken tot de juridische grondslag van de verplichtstelling van eHerkenning. Zij hebben namelijk drie principiële bezwaren bij deze grondslag, die zij hieronder zullen aangeven.

Allereerst hebben de leden van de CDA-fractie principiële bezwaren tegen het feit dat het verplichten van eHerkenning niet is voorgelegd aan het parlement. Het kabinet is immers ook niet bevoegd om eigenstandig te beslissen over een (kleine) belastingverhoging; die beslissing is voorbehouden aan het parlement. Voor een belastingplichtige maakt het

niet uit of extra belasting moet worden betaald of dat er verplicht extra kosten gemaakt moeten worden. Sterker nog: het maken van extra kosten is misschien nog wel erger, omdat er geen democratisch gelegitimeerde besteding is van die gelden. Bovendien is het in de brief genoemde artikel, namelijk 2:15, eerste lid, Algemene wet bestuursrecht, niet bedoeld om bewindspersonen in staat te stellen om zonder besluitvorming door het parlement belastingplichtigen te verplichten om gebruik te maken van een betaald identificatiemiddel. Het is logisch dat een inspecteur nadere technische eisen mag stellen aan het gebruik van elektronisch verkeer door belastingplichtigen. Voor de uitvoerbaarheid is het immers nodig dat belastingplichtigen het juiste formulier gebruiken en niet naar believen de aangifte bijvoorbeeld per mail of met eigen programma's insturen. De belastingaangifte kan niet vormvrij zijn. Juist daarom moet de Belastingdienst zorgvuldig omgaan met de bevoegdheid om technische eisen te mogen stellen. De leden van de CDA-fractie verzoeken de staatssecretaris aan te geven hoe hij de rol van het parlement ziet, wanneer Nederland als enige land in de EU de toegang tot de Belastingdienst voor onder andere het doen van aangifte volledig privatiseert. Heeft het parlement bij zo'n besluit een rol in de ogen van de regering?

Ten tweede wijzen de leden van de CDA-fractie erop dat op het moment dat belastingplichtigen werden geïnformeerd over de verplichting om gebruik te maken van eHerkenning het onderliggende besluit, namelijk de Regeling elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst, nog niet was aangepast. Sterker nog: die was nog niet aangepast toen op 1 januari de wijziging inging. Deze leden menen dat het met terugwerkende kracht wijzigen van een besluit, waardoor belastingplichtigen benadeeld worden, zeer onwenselijk is.

Als derde wijzen de leden van de CDA-fractie erop dat de kenbaarheid van besluiten van een overheid voor burgers verder gaat dan alleen de bekendmaking van het nieuwe besluit zelf. Door de openbaarheid van de parlementaire besluitvorming kan een belastingplichtige niet alleen kennisnemen van het besluit zelf, waarover de Belastingdienst belastingplichtigen al individueel per brief geïnformeerd had, maar ook over de motieven achter een besluit. Bovendien stelt dit belastingplichtigen en maatschappelijke of commerciële organisaties in staat om deze motivering te betwisten en relevante informatie te delen met kabinet of parlement.

Voor de naleving van een door het kabinet genomen besluit is deze motivering dus van groot belang.

De leden van de CDA-fractie vragen de staatssecretaris om voor al deze redenen te bevestigen dat besluiten die financiële gevolgen hebben voor belastingplichtigen, via een wet of een brief, aan het parlement gemotiveerd dienen te worden voorgelegd en dat dit ook zal gebeuren.

Tot slot hebben de leden van de CDA-fractie nog een vraag over de juridische grondslag van het elektronische verkeer zelf. Artikel 2:15, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een bericht elektronisch naar een bestuursorgaan kan worden verzonden. De Algemene wet inzake rijksbelastingen gaat als lex specialis voor op de Algemene wet bestuursrecht. In artikel 3a van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) wordt bepaald dat in afwijking van artikel 2:14, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht het berichtenverkeer tussen belastingplichtigen of inhoudingsplichtigen en de inspecteur uitsluitend elektronisch geschiedt. Artikel 2:14, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een bestuursorgaan een bericht elektronisch kan verzenden. De leden van de CDA-fractie concluderen hieruit dat artikel 3a van de AWR wel regelt dat het berichtenverkeer van de Belastingdienst aan de belastingplichtige verplicht elektronisch plaatsvindt, niet tegenstaande de uitzonderingen die verder in de wet zijn opgenomen, maar dat in artikel 3a niet wordt geregeld dat het berichtenverkeer, waaronder ook de belastingaangifte, van de belastingplichtige naar de Belastingdienst elektronisch moet plaatsvinden. Kan de staatssecretaris aangeven wat de juridische grondslag in de wet is om elektronische aangifte te verplichten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brieven over eHerkenning. Deze leden benadrukken het belang van een goed en betrouwbaar inlogmiddel bij contact tussen de overheid en burger. Zo moeten overheidsinstanties, zoals de Belastingdienst, in overeenstemming met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) handelen en moeten er op grond van de AVG passende technische beveiligingsmaatregelen worden genomen. Het is logisch dat daar kosten aan zijn verbonden. Tegelijkertijd vinden deze leden het in beginsel

ongewenst dat burgers en bedrijven moeten betalen om belastingaangifte te doen. Deze leden hebben nog een aantal vragen.

De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre er gebruik wordt gemaakt van het beschreven formulier. Deze leden vragen wat er precies wordt bedoeld met de omschrijving dat het formulier in het bijzonder bedoeld is voor binnenlandse belastingplichtigen. Betekent dit dat buitenlandse belastingplichtigen er helemaal geen gebruik van kunnen maken? Of dat die ruimte er wel is, maar dat dit niet beoogd is?

De leden van de D66-fractie vragen om een toelichting over de opmerking op het formulier dat een voorlopige aanslag maximaal drie keer verhoogd kan worden.

De leden van de D66-fractie vragen naar de beoogde termijn van de beschikbaarheid van deze voorziening, dat wil zeggen de mogelijkheid om van het beschreven formulier gebruik te maken.

De leden van de D66-fractie vragen wanneer de Tweede Kamer de andere brieven ontvangt over de gedane toezeggingen over eHerkenning met betrekking tot de kosten van het doen van aangifte, de vergelijking met omringende landen en welke alternatieve scenario's er zijn.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GL

De leden van de fractie van GroenLinks vragen de staatssecretaris om een actuele stand van zaken omtrent de knelpunten die ondernemers ervaren bij het gebruik van eHerkenning. In hoeverre zijn deze knelpunten oplosbaar? Is het kabinet bereid om deze knelpunten op te lossen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie waarderen het dat de staatssecretaris mogelijk heeft gemaakt dat aangifte alsnog zonder gebruikmaking van eHerkenning kan plaatsvinden. Zij constateren echter dat de door de staatssecretaris in de antwoorden op vragen van het lid Bruins genoemde wijze om zonder eHerkenning aangifte te doen niet op de site van de Belastingdienst is te vinden als wordt gezocht op aangifte vennootschapsbelasting of wordt gekeken bij de diverse inlogschermen voor ondernemers. Zij vragen de staatssecretaris er zorg voor te dragen dat deze methode nadrukkelijk onder de aandacht wordt gebracht via de

site van de Belastingdienst. Voorts vragen deze leden de staatssecretaris welke voornemens hij heeft om het vervolg van dit traject beter onder de aandacht van ondernemers te brengen. Zij verzoeken de staatssecretaris de Kamer hierover uitvoerig te informeren.

De leden van de SP-fractie lezen in de brief van de staatssecretaris over de wettelijke basis voor eHerkenning dat de eIDAS-verordening⁵ vereist dat eHerkenning wordt gebruikt om digitaal aangifte te doen. Deze leden benadrukken hierop de noodzaak van een gratis publiek middel voor eHerkenning en vragen de staatssecretaris hoe hij verantwoordt dat door deze verordening kleine ondernemers op kosten worden gejaagd om überhaupt aangifte te kunnen doen. Deze leden vragen de staatssecretaris of dit in de onderhandelingen over de eIDAS-verordening is besproken, welk standpunt de regering hierop heeft ingenomen en in hoeverre dit overeenkomt met de *think small first*-gedachte die de Europese Commissie zegt als uitgangspunt te nemen.

II Reactie van de staatssecretaris van Financiën

Vraag 1

De leden van de VVD-fractie hebben over de brieven over het gebruik van eHerkenning en de wettelijke basis nog enkele vragen en opmerkingen. De leden van de VVD-fractie lezen dat belastingplichtigen die geen gebruik maken van software, een intermediair of eHerkenning via een formulier een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting (Vpb) kunnen aanvragen. Kan de staatssecretaris bevestigen dat dit formulier voor iedere belastingplichtige voor de Vpb beschikbaar is die geen gebruik maakt van software, een intermediair of eHerkenning?

Antwoord 1

Dit formulier kan gebruikt worden door alle binnenlands belastingplichtigen. Buitenlands belastingplichtigen kunnen gebruik maken van het formulier voor buitenlands belastingplichtigen⁶

Voor belastingplichtigen die in het bezit zijn van eHerkenning heeft het de voorkeur dat zij de voorlopige aanslag vennootschapsbelasting via het reguliere digitale proces aanvragen of wijzigen. Het formulier is ontwikkeld als snel te implementeren oplossing om op korte

⁵ Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG

⁶ https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/programmas_en_formulieren/formulier-verzoek-of-wijziging-voorlopige-aanslag-voor-buitenlandse-belastingplichtigen

termijn tegemoet te komen aan de bezwaren van het aanschaffen van eHerkenning.

Vraag 2

Waarom heeft de staatssecretaris gekozen voor een formulier in plaats van het langer in stand houden van het ondernemersportaal bij de Belastingdienst voor juist die ondernemers die geen eHerkenning hebben, zeker ook omdat eHerkenning voor de aangifte omzetbelasting nog niet verplicht is en ondernemers hier nog gebruik kunnen maken van het oude portaal?

De leden van de VVD-fractie vragen of ondernemers ook actief worden gewezen op het bestaan van dit formulier. Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke manier?

De leden van de VVD-fractie vragen naar de toekomstige beschikbaarheid van dit formulier. Kunnen ondernemers ook volgend jaar van dit formulier gebruik maken voor hun voorlopige aanslag? Graag een toelichting.

Antwoord 2

De techniek achter het oude portaal voor ondernemers (het 'PDO') is zeer verouderd. Het PDO kan om redenen van continuïteit niet langer in stand worden gehouden. Aanpassingen aan het PDO zijn technisch niet meer mogelijk. Nieuwe formulieren, die nodig zijn als gevolg van nieuwe wetgeving, kunnen niet meer op het oude portaal worden ontwikkeld.

Voor de Vennootschapsbelasting worden jaarlijks nieuwe formulieren ontwikkeld op basis van nieuwe wet- en regelgeving. Deze nieuwe formulieren voor de Vpb 2019 zijn alleen ontwikkeld in het nieuwe ondernemersportaal, Mijn Belastingdienst-zakelijk (MBDz). Voor het aanvragen of wijzigen van de voorlopige aanslag Vpb is daarnaast een formulier beschikbaar gesteld op de website van de Belastingdienst. Het oude portaal is nog beschikbaar voor het doen van aangifte Vennootschapsbelasting 2018 en eerdere jaren.

Ook voor de omzetbelasting geldt dat aanpassingen aan het oude portaal niet meer mogelijk zijn. Zolang er geen nieuwe wetgeving voor de omzetbelasting ingevoerd wordt, blijft het voorsnog mogelijk voor ondernemers om gebruik te maken van het oude portaal voor de omzetbelasting.

Informatie over de mogelijkheden om de voorlopige aanslag voor de vennootschapsbelasting aan te vragen of te wijzigen is te vinden op www.belastingdienst.nl ⁷ De mogelijkheden voor het aanvragen of wijzigen van de voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2020, waaronder de mogelijkheid om dit via het formulier te doen, zijn onder de aandacht gebracht via een actueel bericht op de website van de Belastingdienst. Ook is hierover een bericht op het forum fiscaal dienstverleners geplaatst, is in online media aandacht besteed aan deze

⁷ https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/programmas_en_formulieren/verzoek-of-wijziging-voorlopige-aanslag-vennootschapsbelasting-2020

mogelijkheden (o.a. Taxlive)⁸ en is het actueel bericht op een later moment nogmaals op www.belastingdienst.nl onder de aandacht gebracht.

Het formulier voor buitenlands belastingplichtigen wordt jaarlijks aangeboden via de website en wordt ook volgend jaar beschikbaar gesteld. Binnenlands belastingplichtigen kunnen de voorlopige aanslag Vpb volgend jaar aanvragen of wijzigen met via MBD-Z (met eHerkenning), via een fiscaal dienstverlener of software en voor de groep die geen eHerkenning kan aanschaffen blijft het formulier voorlopig beschikbaar.

Vraag 3

Gezien het feit dat de Kamer zich unaniem heeft uitgesproken tegen het moeten betalen voor het doen van aangifte gaan deze leden ervan uit dat ook voor het doen van aangifte omzetbelasting het gebruik van eHerkenning niet verplicht zal worden. Deze leden ontvangen hiervan graag een bevestiging van de staatssecretaris.

Antwoord 3

De Belastingdienst wil ondernemers graag stimuleren om gebruik te maken van het nieuwe ondernemersportaal voor de aangifte omzetbelasting. Om in te loggen hebben ondernemers eHerkenning nodig. Gezien de bezwaren van uw Kamer tegen de aanschaf van eHerkenning voor slechts het doen van belastingaangifte wordt door leveranciers van eHerkenning een speciaal Belastingdienst eHerkenningsmiddel niveau 3 geleverd. De aanschafkosten, ter hoogte van het middel dat tegen de laagste prijs in de markt wordt aangeboden, kunnen worden teruggevraagd vanaf augustus dit jaar. Met dit Belastingdienst eHerkenningsmiddel kunnen ondernemers ook inloggen op Mijn Belastingdienst-zakelijk voor de aangifte omzetbelasting.

Vooralsnog blijft het ook mogelijk om de aangifte omzetbelasting via het oude portaal te doen.

Vraag 4

De leden van de VVD-fractie vragen of ook bedrijven die niet staan ingeschreven in het handelsregister van het aparte formulier gebruik kunnen maken?

Antwoord 4

Ja, dat is mogelijk.

Vraag 5

In de brief van 3 maart over de aanschafkosten eHerkenning is een aantal van 350 rechtspersonen genoemd die niet in het handelsregister staan maar wel (nog) aangifteverplichtingen (Vpb) hebben. De Belastingdienst zou deze rechtspersonen in de weken na 3 maart benaderen. Deze leden hebben verschillende signalen ontvangen van ondernemingen die in 2019 zijn uitgeschreven uit het handelsregister maar nog wel over 2019 Vpb-aangifte moeten doen en in de afgelopen periode niet zijn benaderd door de

⁸ <https://www.taxlive.nl/nl/documenten/nieuws/voorlopige-aanslag-vennootschapsbelasting-2020-aanvragen-of-wijzigen/> en <https://www.accountancyvanmorgen.nl/2020/02/18/voorlopige-aanslag-vennootschapsbelasting-2020-aanvragen-of-wijzigen/>

Belastingdienst.

Deze leden vragen aan de staatssecretaris ervoor zorg te dragen dat voor alle rechtspersonen die niet (meer) in het handelsregister staan een passende oplossing wordt gevonden zonder dat deze voor een eenmalige aangifte meteen eHerkenning of software moeten aanschaffen of een intermediair moeten inhuren. Op welke manier is de staatssecretaris voornemens hier de zorg voor te dragen?

Antwoord 5

Rechtspersonen die niet in het handelsregister ingeschreven kunnen worden en daarom geen eHerkenning kunnen aanschaffen zijn, voorzover bij de Belastingdienst bekend is dat ze binnen de doelgroep vallen, gevraagd gebruik te maken van commerciële software of een fiscaal dienstverlener. Per brief van 12 juni is uw Kamer geïnformeerd dat deze rechtspersonen gebruik kunnen maken van een mogelijkheid tot compensatie van de gefactureerde kosten tot een maximum van 450 euro per jaar, ongeacht of dit software of een fiscaal dienstverlener betreft.

Voor gestaakte ondernemingen is het inmiddels mogelijk om eHerkenning aan te vragen bij één van de leveranciers van eHerkenning. Ook kunnen zij een speciaal Belastingdienst eH3 middel verkrijgen en daarmee compensatie aanvragen. De aanvraag verloopt via een aparte procedure. Hiervoor kan telefonisch of per e-mail contact opgenomen worden met de helpdesk van de leveranciers.

Op www.belastingdienst.nl/eherkenning wordt uitgelegd wat ondernemers in deze specifieke situatie moeten doen. Uiteraard heeft de Belastingdienst ondernemers met vragen hierover ook geïnformeerd.

Gestaakte ondernemingen die eHerkenning alleen nodig hebben voor de belastingaangifte, kunnen het Belastingdienst EH3 inlogmiddel aanvragen en gebruik maken van de compensatieregeling voor de kosten van eHerkenning.

Vraag 6

Waarom is er niet voor gekozen om vanuit de overheid rechtspersonen, vergelijkbaar met DigiD, een kosteloze inlogmogelijkheid te geven?

Antwoord 6

Een kosteloze inlogmogelijkheid als DigiD voor bedrijven doet geen recht aan de bedoeling van het Wetsvoorstel Digitale Overheid dat op 18 februari door de Tweede Kamer is behandeld (Handelingen II 2019/20, nr. 55, item 9). Daarin is het uitgangspunt opgenomen dat voor authenticatiemiddelen in het bedrijvendomein alleen private partijen actief zijn. In de brief van 12 juni aan uw Kamer zijn alternatieven geschetst voor een kosteloze inlogmogelijkheid bij belastingaangifte (Kamerstuk 34 972, nr. 47). Compensatie is op dit moment de meest passende oplossing voor een ‘kosteloos’ inlogmiddel voor de belastingaangifte door bedrijven.

Vraag 7

De leden van de PVV-fractie vragen waarom rechtspersonen niet minimaal één alternatieve kosteloze inlogmogelijkheid hebben, bijvoorbeeld via het *Oude Portaal*, totdat de discussie

omtrent eHerkenning beslecht is.

Overweegt de staatssecretaris in dit kader om de uitgefaseerde ‘DigiD voor bedrijven’ te herintroduceren?

Antwoord 7

Nee, ik overweeg niet om het ‘uitgefaseerde DigiD voor bedrijven’ te herintroduceren. Op 12 juni is uw Kamer per brief geïnformeerd over de mogelijkheid voor ondernemers om kosteloos aangifte te kunnen doen bij de Belastingdienst met eHerkenning. Ondernemers kunnen gebruik maken van het door leveranciers aangeboden Belastingdienst eHerkenningsmiddel en tevens met dit authenticatiemiddel compensatie aanvragen voor de aanschafkosten van het Belastingdienst eHerkenningsmiddel. Hierbij wordt het bedrag vergoed van het middel dat tegen de laagste prijs wordt aangeboden, inclusief BTW (€ 24,20). In de beantwoording van vraag 2 is toegelicht waarom bepaalde aangiftes niet via het oude ondernemersportaal kunnen worden ingediend.

Vraag 8

Het eHerkenningsmiddel is in beginsel persoonsgebonden net als een DigiD. Waarom is het niet mogelijk voor een directeur-grotaandeelhouder (hierna: dga) om bij de Belastingdienst (ten behoeve van een aangifte voor een rechtspersoon) in te loggen met zijn DigiD en waarom kan een ondernemer (met bijvoorbeeld een eenmanszaak) wel kiezen tussen DigiD en eHerkenning?

Antwoord 8

Een dga handelt als vertegenwoordigingsbevoegde van een rechtspersoon. De vertegenwoordigingsbevoegdheid van rechtspersonen wordt geverifieerd in het handelsregister. Deze verificatie is onderdeel van het uitgifteproces van eHerkenning. Bij DigiD gebeurt dit niet. Per natuurlijke persoon kan er slechts één eenmans-zaak geopend worden. Daardoor is per definitie duidelijk dat deze natuurlijke persoon ook bevoegd is te handelen namens zijn eenmanszaak.

Vraag 9

Is een DigiD niet veilig (genoeg), voldoet een DigiD niet aan het beveiligingsniveau <<substantieel>>?

Antwoord 9

DigiD wordt gebruikt door burgers of eenmanszaken en kent verschillende niveaus van betrouwbaarheid. Er is een niveau ‘laag’ (gebruikersnaam en wachtwoord), een niveau ‘midden’ (DigiD app of sms controle) en een niveau substantieel (ID check).

De Belastingdienst stimuleert burgers en eenmanszaken gebruik te maken van de DigiD app. Deze biedt een meerfactor authenticatie en is daarom betrouwbaarder.

Voor authenticatie bij de Belastingdienst wordt door burgers het niveau laag nog vaak gebruikt. Dit is niet ‘onveilig’ maar een gebruikersnaam en wachtwoord kunnen makkelijk gedeeld worden met bijvoorbeeld mensen die hulp bieden bij aangifte of het aanvragen van toeslagen. Op deze wijze ligt misbruik op de loer.

Vraag 10

Liggen er plannen bij de overheid om de met DigiD samenhangende kosten door te berekenen naar de Nederlandse burger?

Antwoord 10

Zoals de Staatssecretaris van BZK in februari, tijdens de behandeling van de wet digitale overheid (WDO), heeft aangegeven, regelt de WDO dat het gebruik van DigiD niet wordt doorbelast aan de burger. Een ID-kaart kan in de toekomst een rol spelen bij authenticatiemiddelen waarmee online kan worden ingelogd. Burgers betalen wel leges voor een ID-kaart. De WDO regelt dat voor de aanschafkosten van zo'n ID-kaart leges kunnen worden geheven. Burgers bestalen dan niet voor het doen van belastingaangifte.

Vraag 11

De brief van 24 april 2020 bevat de navolgende passage: *‘met terugwerkende kracht tot 1 januari 2020 is de regeling EBV in overeenstemming gebracht met de gestelde nadere eis over verplicht gebruik van inlogmiddelen die gelet op de eIDAS-verordening voldoen aan beveiligingsniveau <<substantieel>> (niveau 3).’*

Hoewel het hier niet direct belastingheffing (art. 104 GW) betreft, dwingt de terugwerkende kracht belastingplichtigen om tegen betaling een abonnement aan te schaffen bij een commerciële partij om aan haar wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. De leden van de PVV-fractie vragen zich af of hier niet het legaliteitsbeginsel in het geding komt. Zou de staatssecretaris hierop willen reflecteren?

In het verlengde hiervan vragen de leden van de PVV-fractie zich af of het gelijkheidsbeginsel eveneens niet in het geding komt. De ene ondernemer (die met een eenmanszaak bijvoorbeeld) kan gewoon kosteloos inloggen middels DigiD en de andere ondernemer is verplicht zijn persoonlijke gegevens kenbaar te maken aan een commerciële partij om vervolgens tegen betaling een abonnement in het kader van eHerkenning aan te schaffen.

Zou de staatssecretaris willen ingaan op de vraag of het gelijkheidsbeginsel in deze niet wordt geschaad?

Antwoord 11

Het legaliteitsbeginsel in het bestuursrecht houdt in dat de uitvoerende macht enkel de bevoegdheden bezit die haar uitdrukkelijk door de wet zijn toegekend. Bij wijze van uitzondering kan terugwerkende kracht aan belastende maatregelen worden toegekend. Daarvoor is vereist dat voldoende kenbaar is per wanneer een dergelijke maatregel is gaan gelden. Aan deze voorwaarde is voldaan. Vóór 1 januari 2020 zijn de betrokkenen belastingplichtigen per brief op de hoogte gesteld dat per 1 januari 2020 eHerkenning nodig is voor het indienen van de aangifte loonheffingen en vennootschapsbelasting via het portaal van de Belastingdienst. Daarnaast is de periode van terugwerkende kracht beperkt gebleven tot de periode van 1 januari 2020 tot 2 maart 2020.

Wat betreft het gelijkheidsbeginsel merk ik op dat dit beginsel vereist dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Er is in casu geen sprake van gelijke gevallen. DigiD geldt als een overheidsbreed geaccepteerd inlogmiddel voor natuurlijke personen. Daarbij kan het gaan om particulieren die hun aangifte inkomstenbelasting doen maar ook om zzp'ers die voor hun eenmanszaak hun belastingzaken willen regelen. Rechtspersonen zoals bv's en stichtingen zijn geen natuurlijk persoon en kunnen daarom geen gebruik maken van DigiD. Indien men niet handelt als natuurlijk persoon, maar als vertegenwoordigingsbevoegde van een rechtspersoon, moet die vertegenwoordigingsbevoegdheid geverifieerd worden in het Handelsregister. Deze check is een essentieel onderdeel van het uitgifteproces van

bedrijfsmiddelen zoals eHerkenning. Bij DigiD gebeurt dit niet. eHerkenning is dus nodig om vast te stellen of een persoon bevoegd is te handelen namens een rechtspersoon. Bij een eenmanszaak vallen de natuurlijke persoon en de ondernemer samen. Daaruit vloeit logischerwijs voort dat de natuurlijk persoon bevoegd is te handelen namens zijn eenmanszaak en een bevoegdheidsverificatie dus niet nodig is.

Vraag 12

Acht de staatssecretaris het wenselijk dat (gevoelige) privé gegevens en data tegen verplichte betaling in handen komen van commerciële partijen?

Antwoord 12

De Belastingdienst sluit aan bij het kabinetsbeleid met betrekking tot de wijze van inloggen bij de overheid. Dit kabinetsbeleid is opgenomen in het voorstel voor de Wet digitale overheid. De erkende leveranciers staan onder toezicht onder de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, waarbij onder meer wordt toegezien op de waarborging van de bescherming van gevoelige gegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens houdt toezicht op de naleving van de wettelijke regels voor bescherming van persoonsgegevens door de commerciële partijen.

Vraag 13

Welke waarborgen kan de staatssecretaris geven, dat die privacygevoelige gegevens in goede handen zijn bij deze partijen? Vindt er permanent toezicht plaats op deze partijen en zo ja, door wie wordt dit toezicht gehouden?

Antwoord 13

Het toezicht op en het handhaven van de naleving is belegd bij de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken. De Toezichthouder (Agentschap Telecom) houdt toezicht op de naleving van de stelselafspraken door de Eigenaar, Beheerorganisatie, Deelnemers en het BSN-koppelregister. Deze stelselafspraken hebben betrekking op de veilige en betrouwbare werking van het Afsprakenstelsel.

De erkende leveranciers van eHerkenning moeten aan strenge privacy-eisen voldoen. Als leveranciers hier niet (meer) aan voldoen, dan zal de staatssecretaris van BZK hun erkenning intrekken.

De leveranciers moeten uiteraard voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), waarop de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) toeziet. In dit verband zijn ze allemaal ISO27001 gecertificeerd. Dit is een internationale standaard voor informatiebeveiliging, waarvoor aantoonbaar moet zijn dat wordt voldaan aan de privacy wet- en regelgeving. Tevens voldoen ze aan de Europese eIDAS-eisen. Tot slot wordt aanvullend gebruik gemaakt van *Privacy Enhancing Technology*.

Vraag 14

Gaat de staatssecretaris het mogelijk maken dat belastingplichtigen kosteloos toegang kunnen krijgen tot hun fiscale internetomgeving alsmede overige overheidsinstellingen waar eHerkenning noodzakelijk wordt geacht?

Zo ja, krijgen belastingplichtigen, die reeds een eHerkenningsabonnement hebben afgesloten (voor één, twee of drie jaar) hun abonnementsgeld terug?

Gaat de staatssecretaris ervoor zorgen dat er een separate kosteloze eHerkenning komt voor enkel het publieke domein?

Antwoord 14

Op 12 juni is uw Kamer geïnformeerd over de mogelijkheid voor ondernemers om kosteloos aangifte te kunnen doen bij de Belastingdienst met eHerkenning. Ondernemers kunnen gebruik maken van het door leveranciers speciaal aangeboden Belastingdienst eHerkenningsmiddel. Ondernemers kunnen vanaf augustus dit jaar bij RVO compensatie aanvragen.

Een ondernemer die reeds een meerjarig abonnement heeft afgesloten voor een algemeen eHerkenningsmiddel kan dit bij zijn leverancier inwisselen voor een specifiek Belastingdienst eHerkenningsmiddel. De leverancier doet de ondernemers een gepast aanbod.

Vraag 15

Deelt de staatssecretaris de zorgen van de PVV-fractie met betrekking tot mogelijke kartelvorming nu slechts ZES bedrijven (d.d. 12 mei betreft het Digidentity, WE-ID, QUOVadis, KPN, Z Login en Reconi) de gehele markt bedienen?

Antwoord 15

Nee, die zorgen deel ik niet. eHerkenning staat doorlopend open voor nieuwe toetreders. De Wet digitale overheid (WDO) zal het bovendien mogelijk maken dat, naast eHerkenning, ook andere private aanbieders (combinaties) worden erkend. Tot slot heeft de staatssecretaris van BZK bij in werking treden van de WDO, op grond van het amendement Van der Molen/Middendorp, de mogelijkheid om tariefregels te stellen voor bedrijfs- en organisatiemiddelen. Deze bevoegdheid kan onder andere worden ingezet wanneer er te hoge prijzen zouden worden gerekend door aanbieders.

Vraag 16

Heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) de huidige constructie omtrent eHerkenning beoordeeld? Zo nee, is de staatssecretaris bereid om alsnog een beoordeling door de ACM te laten uitvoeren?

Antwoord 16

Bij de totstandkoming van eHerkenning (omstreeks 2010) is onafhankelijk advies gevraagd over de mededingingsaspecten en is de constructie getoetst door de directies Mededinging en Consumenten en Wetgeving en Juridische Zaken van het ministerie van Economische Zaken. Er is toen ook contact geweest met de Nederlandse Mededingingsautoriteit.

In 2015 heeft de ACM de tegenhanger van eHerkenning in het burgerdomein, Idensys, beoordeeld en geen beperkingen van de mededinging in de zin van artikel 6 van de Mededingingswet geconstateerd. Bij deze beoordeling in 2015 is opnieuw ook informatie verstrekt en gesproken over het businessmodel van eHerkenning met de ACM. eHerkenning bestaat inmiddels tien jaar. Tot nu toe is geen sprake van handhavend optreden. Het kabinet ziet daarom geen noodzaak om alsnog een beoordeling door de ACM uit te laten voeren.

Vraag 17

De leden van het CDA zijn niet gelukkig met de risico's, kosten, en uitvoeringsproblemen met eHerkenning. Daarom vragen zij allereerst of de staatssecretaris kan bevestigen dat DigiD, na het inscannen van het identiteitsdocument, betrouwbaarheidsniveau 3 heeft en dus via een app gebruikt zou kunnen worden?

Antwoord 17

Ja, het is technisch mogelijk om na het inscannen van een identiteitsdocument via een app DigiD op betrouwbaarheidsniveau 3 te brengen.

Vraag 18

Verder vragen zij de staatssecretaris op welk moment het besluit is genomen om eHerkenning te verplichten en op welk moment het besluit is genomen om het oude portaal te sluiten.

Antwoord 18

Op 28 juni 2017 is door zeven overheidsdienstverleners, waaronder de Belastingdienst, een intentieverklaring ondertekend. Hiermee werd een eerste stap beoogd richting generieke, overheidsbreed te gebruiken authenticatiemiddelen op hogere niveaus van betrouwbaarheid. De Belastingdienst heeft de eigen Belastingdienst authenticatievoorziening (BD AV) nog beperkt in gebruik. Deze voorziening maakt gebruik van gebruikersnaam en wachtwoord en wordt gezien als onvoldoende betrouwbaar, afgezet tegen de eisen van de AVG en de eIDAS verordening.

Medio 2018 is besloten functionaliteit van het oude portaal, het Persoonlijk Domein Ondernemers (PDO) 'as-is' en gefaseerd te migreren, onder andere naar een nieuw zakelijk portaal; MijnBelastingdienst zakelijk (MBDz). Het PDO is technisch zeer verouderd. Formulieren die vanwege nieuwe wetgeving moeten worden aangepast brengen de continuïteit van PDO in gevaar. Het PDO is nog niet gesloten. Het blijft voorlopig beschikbaar voor oudere jaren. Ook blijft het beschikbaar voor de omzetbelasting mits formulieren niet aangepast moeten worden als gevolg van nieuwe wetgeving.

De Belastingdienst wil dat gebruik gemaakt wordt van authenticatiemiddelen die gezien aard van de gegevens en de Europese (eIDAS-)richtlijnen van voldoende betrouwbaarheidsniveau zijn (substantieel). Op dit moment biedt daartoe alleen eHerkenning die mogelijkheid.

Vraag 19

De leden van de CDA-fractie hebben drie principiële bewaren bij de juridische grondslag van de verplichtstelling van eHerkenning.

Allereerst hebben de leden van de CDA-fractie bezwaren tegen het feit dat het verplichten van eHerkenning niet is voorgelegd aan het parlement. Het kabinet is immers ook niet bevoegd om eigenstandig te beslissen over een (kleine) belastingverhoging; die beslissing is voorbehouden aan het parlement. Voor een belastingplichtige maakt het niet uit of extra belasting moet worden betaald of dat er verplicht extra kosten gemaakt moeten worden. Sterker nog: het maken van extra kosten is misschien nog wel erger, omdat er geen democratisch gelegitimeerde besteding is van die gelden.

Bovendien is het in de brief genoemde artikel, namelijk 2:15, eerste lid, Algemene wet bestuursrecht, niet bedoeld om bewindspersonen in staat te stellen om zonder besluitvorming door het parlement belastingplichtigen te verplichten om gebruik te maken van een betaald identificatiemiddel. Het is logisch dat een inspecteur nadere technische eisen mag stellen aan het gebruik van elektronisch verkeer door belastingplichtigen. Voor de uitvoerbaarheid is het immers nodig dat belastingplichtigen het juiste formulier gebruiken en niet naar believen de aangifte per mail of met eigen programma's insturen. De Belastingaangifte kan niet vormvrij zijn. Juist daarom moet de Belastingdienst zorgvuldig omgaan met de bevoegdheid om technische eisen te mogen stellen.

De leden van de CDA-fractie verzoeken de staatssecretaris aan te geven hoe hij de rol van het parlement ziet, wanneer Nederland als enige land in de EU de toegang tot de Belastingdienst voor onder andere het doen van aangifte volledig privatiseert. Heeft het parlement bij zo'n besluit een rol in de ogen van de regering?

Antwoord 19

De Belastingdienst sluit met het gebruik van eHerkenning aan bij de ontwikkeling van het overheidsbrede authenticatiestelsel voor bedrijven en anticipeert op de inwerkingtreding van de Wet digitale overheid, die voorheen was voorzien op 1 januari 2020. Het parlement heeft via de behandeling van de Wet digitale overheid een rol bij het bepalen van de wijze waarop overheidsbreed toegang wordt gegeven tot dienstverlening. Vertraging van de besluitvorming over de Wet digitale overheid leidt er niet toe dat in alle gevallen de invoering van veiligere inlogmiddelen kan worden uitgesteld. Uitvoeringsorganisaties hebben een eigen verantwoordelijkheid om hun gegevens adequaat te beveiligen. Op grond van artikel 5, eerste lid, letter f, van de AVG moeten passende technische beveiligingsmaatregelen worden genomen. In het begrip ‘passend’ ligt besloten dat de beveiliging in overeenstemming is met de stand van de techniek en het niveau van beveiliging correspondeert met de mate van privacygevoeligheid van de persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) houdt toezicht op de toepassing van de AVG en is al langere tijd van mening dat het betrouwbaarheidsniveau van de inlogmiddelen van de overheid omhoog zou moeten. Dit blijkt onder andere uit de last onder dwangsom die de AP in 2018 aan het UWV heeft opgelegd. Om die reden is ook het UWV al vooruitlopend op de Wet digitale overheid overgestapt op het verplichte gebruik van eHerkenning, niveau 3. Inmiddels voldoet het UWV aan de eisen volgens de AP. Gezien het wijzigende dreigingslandschap en steeds betere beveiligingsmogelijkheden heeft de Belastingdienst de eis gesteld dat organisaties voor het doen van de aangiftes loonheffingen en vennootschapsbelasting via het ondernemersportaal per 1 januari 2020 een inlogmiddel dienen te gebruiken dat ingevolge Verordening (EU) nr. 910/2014 (de zogeheten eIDAS-verordening) voldoet aan het beveiligingsniveau ‘substantieel’ en bij de Europese Commissie is genotificeerd. Op dit moment is eHerkenning (niveau 3) het enige inlogmiddel dat hieraan voldoet.

Vraag 20

Ten tweede wijzen de leden van de CDA-fractie erop dat op het moment dat belastingplichtigen werden geïnformeerd over de verplichting om gebruik te maken van eHerkenning, het onderliggende besluit namelijk de Regeling elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst, nog niet was aangepast. Sterker nog die was nog niet aangepast toen op 1 januari de wijziging inging. Deze leden menen dat het met terugwerkende kracht wijzigingen van een besluit, waardoor belastingplichtigen benadeeld worden, zeer onwenselijk is.

Ten derde wijzen de leden van de CDA-fractie erop dat de kenbaarheid van besluiten van een overheid voor burgers verder gaat dan alleen de bekendmaking van het nieuwe besluit zelf. Door de openbaarheid van de parlementaire besluitvorming kan een belastingplichtige niet alleen kennisnemen van het besluit zelf, waarover de Belastingdienst belastingplichtigen al individueel per brief over geïnformeerd had, maar ook over de motieven achter een besluit. Bovendien stelt dit belastingplichtigen en maatschappelijke of commerciële organisaties in staat om deze motivering te betwisten en relevante informatie te delen met het kabinet of parlement. Voor de naleving van een door het kabinet genomen besluit is deze motivering dus van groot belang.

De leden van de CDA-fractie vragen de staatssecretaris om voor al deze redenen te bevestigen dat besluiten die financiële gevolgen hebben voor belastingplichtigen, via een wet of een brief, aan het parlement gemotiveerd dienen te worden voorgelegd en dat dit ook zal gebeuren.

Antwoord 20

Maatregelen die financiële gevolgen hebben voor belastingplichtigen zullen op een wettelijke basis moeten berusten. Indien in wetgeving een delegatiegrondslag is geregeld, kan een wettelijke grondslag zonder tussenkomst van het parlement worden geregeld in uitvoeringsregelgeving. De vormgeving van delegatiebepalingen in wetgeving bepaalt derhalve welke maatregelen aan het parlement dienen te worden voorgelegd.

Vraag 21

Tot slot hebben de leden van de CDA-fractie nog een vraag over de juridische grondslag van het elektronische verkeer zelf. Artikel 2:15, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een bericht elektronisch naar een bestuursorgaan kan worden verzonden. De Algemene wet inzake rijksbelastingen gaat als *lex specialis* voor op de Algemene wet bestuursrecht. In artikel 3a van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) wordt bepaald dat in afwijking van artikel 2:14 eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht het berichtenverkeer tussen belastingplichtigen of inhoudingsplichtigen en de inspecteur uitsluitend elektronisch geschiedt. Artikel 2:14, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een bestuursorgaan een bericht elektronisch kan verzenden. De leden van de CDA-fractie concluderen hieruit dat artikel 3a van de AWR wel regelt dat het berichtenverkeer van de Belastingdienst aan de belastingplichtige verplicht elektronisch plaatsvindt, niet tegenstaande de uitzonderingen die verder in de wet zijn opgenomen, maar dat in artikel 3a niet wordt geregeld dat het berichtenverkeer, waaronder ook de belastingaangifte, van de belastingplichtige naar de Belastingdienst elektronisch moet plaatsvinden. Kan de staatssecretaris aangeven wat de juridische grondslag in de wet is om elektronische aangifte te verplichten?

Antwoord 21

Ik wil beginnen met de opmerking dat een wet als *lex specialis* voorgaat op een *lex generalis* voor zover het gaat om onderwerpen die in beide wetten worden geregeld. De AWR gaat dus niet als geheel voor op de Awb. Dat blijkt bijvoorbeeld uit artikel 1, derde lid, AWR, waarin is bepaald welke onderdelen van de Awb buiten toepassing blijven. Artikel 2:15 Awb wordt daar niet genoemd en behoudt in beginsel dus toepasselijkheid. Artikel 3a, tweede lid, AWR stipuleert dat bij ministeriële regeling wordt bepaald op welke wijze het berichtenverkeer plaatsvindt. Dit omvat berichtenverkeer van de belastingplichtige naar de Belastingdienst. De betreffende ministeriële regeling is de Regeling EBV. In de Regeling EBV is bepaald dat bepaalde aangiften uitsluitend elektronisch kunnen worden ingediend. Dat is dus de juridische grondslag om elektronische aangifte te verplichten. Dat voor het indienen hiervan gebruik moet worden gemaakt van eHerkenning, vindt zijn basis in uitoefening van de bevoegdheid van de inspecteur op de voet van artikel 2:15, eerste lid, tweede zin, Awb om nadere eisen te stellen. Dat neemt niet weg dat eHerkenning ook moet worden vermeld in de Regeling EBV, omdat als het gaat om berichten die uitsluitend elektronisch naar de Belastingdienst kunnen worden verzonden, zoals bepaalde aangiften, in de Regeling EBV steeds is vermeld welk authenticatiemiddel (inlogmiddel) moet worden gebruikt.

Vraag 22

De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre er gebruik wordt gemaakt van het beschreven formulier. Deze leden vragen wat er precies wordt bedoeld met de omschrijving dat het formulier in het bijzonder bedoeld is voor binnenlandse belastingplichtigen. Betekent dit dat buitenlandse belastingplichtigen er helemaal geen gebruik van kunnen maken? Of dat die ruimte er wel is, maar dat dit niet beoogd is?

Antwoord 22

Het op belastingdienst.nl gepubliceerde formulier is beschikbaar voor binnenlands belastingplichtigen. Inmiddels hebben 2773⁹ rechtspersonen gebruikt gemaakt van de mogelijkheid hun voorlopige aanslag aan te vragen/te wijzigen middels een formulier. Voor buitenlands belastingplichtigen kennen we een apart formulier, dat via de website te bestellen is.

Vraag 23

De leden van de D66-fractie vragen om een toelichting over de opmerking op het formulier dat een voorlopige aanslag maximaal drie keer verhoogd kan worden. De leden van de D66-fractie vragen naar de beoogde termijn van de beschikbaarheid van deze voorziening, dat wil zeggen de mogelijkheid om van het beschreven formulier gebruik te maken.

Antwoord 23

Een verzoek om een nadere voorlopige aanslag leidt tot een voorlopige aanslag met een bijbehorend aanslagnummer. Elk aanslagnummer is uniek en heeft een bepaald volgnummer. Het aantal posities dat beschikbaar is hiervoor, is echter beperkt. Om die reden is het slechts mogelijk om 4 voorlopige aanslagen aan te vragen.

Het formulier is beschikbaar voor het aangiftejaar 2020 en blijft beschikbaar gedurende de periode waarin het mogelijk is om een voorlopige aanslag 2020 aan te vragen of te wijzigen. Hiervoor geldt een maximale termijn voor 6 jaar en één maand, of indien dit eerder is, het moment waarop de aangifte vennootschapsbelasting 2020 is ingediend.

Vraag 24

De leden van de D66-fractie vragen wanneer de Tweede Kamer de andere brieven ontvangt over de gedane toezeggingen over eHerkenning met betrekking tot de kosten van het doen van aangifte, de vergelijking met omringende landen en welke alternatieve scenario's er zijn.

Antwoord 24

De brief is op 12 juni aan de Tweede Kamer verstuurd.

Vraag 25

De leden van de fractie van GroenLinks vragen de staatssecretaris om een actuele stand van zaken omtrent de knelpunten die ondernemers ervaren bij het gebruik van eHerkenning. In hoeverre zijn deze knelpunten oplosbaar? Is het kabinet bereid om deze knelpunten op te lossen.

Antwoord 25

In de brief aangaande eHerkenning die op 3 maart naar uw Kamer is verstuurd zijn twee knelpunten genoemd die ondernemers ervaren bij het gebruik van eHerkenning op, onder andere, de portalen van de Belastingdienst.

1. Rechtspersonen die geen eHerkenning kunnen aanschaffen omdat zij niet geregistreerd kunnen worden in het handelsregister of omdat zij zijn uitgeschreven.
2. Kleinere bedrijven ervaren de aanschafkosten van eHerkenning als hoog wanneer zij dit alleen gebruiken voor het doen van aangifte via de portalen van de Belastingdienst.

⁹ Stand van 26-6-2020.

Wat betreft het eerste knelpunt. Aan rechtspersonen die geen eHerkenning kunnen aanschaffen en aangifteplichtig zijn voor LH en Vpb is gevraagd of zij gebruik kunnen maken van commerciële software of een fiscaal dienstverlener. De kosten hiervoor worden door de Belastingdienst vergoed tot een maximum van 450 euro. Daar waar registratie in het handelsregister van rechtspersonen op langere termijn onmogelijk blijft, zal de Belastingdienst zorgdragen voor registratie in een passende administratie zodat een eHerkenningmiddel kan worden uitgegeven. Een wijziging van de wet op het handelsregister die op 1 januari 2021 in werking treedt maakt het mogelijk dat de Hoge Colleges van Staat in het handelsregister kunnen worden opgenomen.

Rechtspersonen die uit het handelsregister zijn uitgeschreven maar nog wel Vpb plichtig kunnen een Belastingdienst eHerkenningmiddel aanschaffen.

Wat betreft het tweede knelpunt is uw Kamer bij brief van 1 juni geïnformeerd over de aanpak.

Vraag 26

De leden van de SP-fractie waarderen het dat de staatssecretaris mogelijk heeft gemaakt dat aangifte alsnog zonder gebruikmaking van eHerkenning kan plaatsvinden. Zij constateren echter dat de door de staatssecretaris in de antwoorden op de vragen van het lid Bruins genoemde wijze om zonder eHerkenning aangifte te doen niet op de site van de Belastingdienst is te vinden als wordt gezocht op aangifte vennootschapsbelasting of wordt gekeken bij de diverse inlogschermen voor ondernemers.

Zij vragen de staatssecretaris er zorg voor te dragen dat deze methode nadrukkelijk onder de aandacht wordt gebracht via de site van de Belastingdienst. Voorts vragen deze leden de staatssecretaris welke voornemens hij heeft om het vervolg van dit traject beter onder de aandacht van ondernemers te brengen. Zij verzoeken de staatssecretaris de Kamer hierover uitvoering te informeren.

Antwoord 26

Alle informatie over eHerkenning en over de werkwijze in specifieke situaties is te vinden op de website van de Belastingdienst. Zie: www.belastingdienst.nl/cherkenning.

Communicatie over eHerkenning vindt verder plaats via de digitale kanalen van de Belastingdienst (Facebook, twitter, Forum Fiscaal Dienstverleners etc).

Daarnaast wordt de lijn om betreffende ondernemers gericht (per brief) te informeren voortgezet.

Vraag 27

De leden van de SP-fractie lezen in de brief van de staatssecretaris over de wettelijke basis voor eHerkenning dat de eIDAS-verordening vereist dat eHerkenning wordt gebruikt om digitaal aangifte te doen. Deze leden benadrukken hierop de noodzaak van een gratis publiek middel voor eHerkenning en vragen de staatssecretaris hoe hij verantwoord dat door deze verordening kleine ondernemers op kosten worden gejaagd om überhaupt aangifte te kunnen doen. Deze leden vragen de staatssecretaris of dit in de onderhandelingen over de eIDAS verordening is besproken, welke standpunt de regering hierop heeft ingenomen en in hoeverre dit overeenkomst met de *think small first*-gedachte die de Europese Commissie zegt als uitgangspunt te nemen.

Antwoord 27

De eIDAS-Verordening schrijft niet voor hoe de kosten voor betrouwbare inlogmiddelen gedekt moeten worden. Dat is een nationale keuze. De *think small first*-gedachte heeft daarom geen rol gespeeld in de Nederlandse inbreng.

